Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 802. Leonis Pap. III. Annus 7. Caroli Magn. 2. Nicephori 1. Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

tor qui tres fortè piſces traxit, idq; poſt magnum prorſus laborem totius diei, vnum pendere nō cogitur: Auceps cū arcu aut viſco paucas fortè aues ceperit, ad victum ſibi neceſſarias, rationū expers manens, beatius viuet. Militum vxores, domeſticum luctum habentes ob virorum amiſſionem, non acerbè inſuper flebunt miſerabile, & inhumanam pro mortuo exactionem. Miſſos facio ſubulcos, ouium inſtitores, vini emptores, mitto lanios, textores, ferrarios, ſutores, fullones, aromatarios & architectos, atq; vt paucis complectar, artem omnem, quæ in muro, vel in ligno, vel in alia denum materia cernitur, ne longior ſim.

Ad hanc monetæ ſectionem, optima domina plauſerunt omnes ſuis manibus, & gauiſi ſunt gaudio magno valde dicentes: Benedicam te Domine, quoniam miſertus es mei, & factus es nobis in ſalutem. Propterea fiduciam ſumam in hoc diuinitus dato Imperio tuo. Hæc omnia laudis plena & prædicationis, Irene Deo cara, dulcis res, & nomen. Hæc non ſolum quà patet Imperij tui poteſtas, ſed ad ipſos vſque orbis terræ terminos celebrabuntur: audientque de nobis exteræ Gentes, & mirabuntur, & obſtupeſcent ſapientiſſimarum actionum tuarum felicitatem. Reuerentur enim bonum virtutem etiam hoſtes, ait Theologorum clariſſimus. Ita conſeruatur inconcuſſum Imperium tuum, ita cedunt & libenter obediunt tibi ſubditi.

XXV. *Hac arte Deum colis, hac electos Dei angelos lætificas, immò & illos qui ſanctè ac iuſtè vitam ducunt, Irene diuinum nomen, in his pietas tua elucet, in his os omne & lingua in laudes tuas aperitur. hæc vera eſt gloria Eccleſiæ: hoc ſigillum aſſerta in te paternæ & diuinitus inſpiratæ Chriſtianorū Fidei Orthodoxæ, vindex Dei, & veritatis propugnatrix. Tanta ſunt virtutum tuarum incrementa: quàm magna & præclara merces tua! Quanta & quàm excellens retributio ab vniuerſorum Deo! Magnum enim & prorſus eſt, vel vnum ſeruare: Quid ni enim? cùm dicat diuina ſcriptura:* Iere. 15. *Qui educit dignum de indigno, erit ſicut os meum. tot animas & populum omnem ſeruaſſe, quomodo magnum non cenſeatur & glorioſum, & cœleſti munificentiâ dignum? Tuum ergo magnum reuerà & efficax nomen, Imperium cum omni bono aggreſſa es: tu eaſdem iuſtitiæ reliquias ſemper vigere ſinas.* hæc Theodorus Studita de proficua valdè populo Imperatricis in remiſſione tributorum munificentia. Verùm bene operantes Deus ad maiorem probationem ſæpè affligi, terreniſque bonis nudari permittit, vt maioribus reddantur digni muneribus. regia via iſta eſt Sanctorum attrita veſtigijs, per quam pariter cùm poſteà ambulare Deus Irenem conceſſit, non reprobationis ſignum, ſed quod Deo gratior eſſet, fuit certius argumentum.

IESV CHRISTI
Annus 802.

LEONIS PAP. III. Annus 7.	CAROLI MAGN. 2. NICEPHORI 1. IMPP.

I. ANNVS ſequitur Redemptoris octingenteſimus ſecundus decimæ inchoatæ Indictionis, quo (inquit Theophanes) peruenerunt Conſtantinopolim Legati, ſiue Apocriſarij à Carolo Magno Imp. & à Leone Romano Pontifice ad Irenam Auguſtam miſſi, pro pace & perpetua concordia ineūda. auctor eſt Zonaras, Carolum Imp. per Legatos Conſtantinopolim miſſos, expetijſſe coniugium Irenæ Imperatricis; ipſámque à tali connubio minimè abhorruiſſe. Porrò quaſi hi miſſi eſſent non ad conciliandas nuptias, ſed ad ſpectandam tragœdiam, omnia ſub eorum oculis continuò mutata ſunt: nam Conſtantinopoli cùm adhuc eſſent, ipſa Auguſta è ſolio turbata atque in ordinem redacta, Nicephorus Tyrannus inuaſit Imperium. Quomodo autē iſta ſe habuerint, ex eodem Theophane primū audi: *Sequenti autē anno, qui primus annus Nicephori, pridie Kalendas Nouembris, Indictione vndecimâ, quartâ noctis horâ quæ feriâ ſecundâ luceſcit, idem Nicephorus cùm eſſet Patricius & Logotheta generalis, tyrannidem aduerſus Irenam piiſſimam concitauit, Deo quidem ineffabilibus ob noſtrorum multitudinem peccatorum iudicijs indulgente, cooperantibus ei Niceta Patricio ac Domeſtico ſcholarum, & Siſinnio Patricio fratre eius, viro peruerſo & fraudulentiis pleno & Nicetâ Triphilio. Erant autem & cū eo Leo Patricius Manſiatus, & Theoctiſtus Patricius & Petrus Patricius & Quæſtor, ſeducentes quoſdam è populo, qui erant ex ordinibus.*

DEPONITVR IRENE IMPERAT NICEPHORVS.

II. *Cumq; veniſſent ad portam, quæ dicitur Chalce, cuſtodes [illegible] falsò ac ſubitò decepiſſent, perſuaſerunt eis vt crederent, quòd ab ipſa fuerant deſtinati, quatenus eundem Nicephorum Imperatorem appellarent, eò quòd Aetium Patricium ſibi vim inferret ad [illegible] dum fratrem ſuum Leonē Imperatorem. Qui [illegible] dentes, Imperatorem pariter promouerunt eum [illegible] rannus. Taliter ergo ad magnum palatium [illegible] ſi ſunt illud, [illegible] per totam vrbem quibuſdam [illegible] clamationem fecerunt ante mediam noctem, & [illegible] palatij, quòd Eleutheriū nunquam [illegible] ratricem eſſe. Diluculo ſanè [illegible] maiore palatio, & ita proceſſerunt ad magnam Eccleſiam [illegible] nandum ſceleſtum.*

Conuenit interea vniuerſa multitudo vrbis, & omnes [illegible] per hiis gerebantur, moleſtè ferebant. Maledicebant [illegible] coronato, cunctiq; longè aluḷatibus ei. [illegible] religione viuentes diuinum mirabantur iudicium, quòd [illegible] permiſerit, quæ pro rectâ Fide more Martyrum [illegible] bilico expelli; præſertim cùm ei deuotiſſimi [illegible] propter auaritiam propoſuerint. Confeſſis Patriciis [illegible] Sacellarius Synopeos, & Deo proſiteri [illegible] rius dicti ſunt, qui bonis plurimis ab illa ditati ſunt, & [illegible] conniſcentes, & adulationibus [illegible] tam reddentes, omnibus mundi rebus ſe [illegible] haberent erga illam illam beneuolentiam [illegible] vt in exiſtentes [illegible] nium ſe vidiſſe putabant. Alij autem qui [illegible] niſcebant præteritam felicitatem beatificabant, & [illegible] felicitatem per tyrannidem lugebant, maximè hi qui [illegible] tyranni experientiam quandam antè perceperant. [illegible] communiter poſſidebat caligo, & [illegible] dio, ne per ſingula illius miſeranda diei deformia verbis [illegible] protelem ſermonem.

III. *Deniq; ſequenti die, ſumptis quibuſdam ex Patriciis, [illegible] dit ad Imperatricem cuſtodiæ mancipatam [illegible] erat) falſam benignitatem, per quam & [illegible] ſans ſe, quod inuitus ad Principatum aſcenderit [illegible] deſiderauerit: maledicebat autem hiis qui ſe [illegible] inſidijs appetiuerant, vt proditor Iudas Dominum [illegible] ipſo cœnauerit, quos & imitatores [illegible] nigris calceamentis, amare ſe talibus [illegible] affirmabat fiduciamq; habere, dolose [illegible] camentis [illegible] de omni corporali requie, quam [illegible] uo deceret, nullamq; arbitrari [illegible] cienebat poſtremò nil occulere à ſe Imperialis theſauri, & [illegible] nabat auaritiæ vitiū, hoc illā habere non ſcires [illegible] benienter omnia deuotans, omnemq; in [illegible]*

IV. *At verò dilecta Deo Irena quamuis [illegible] repentina commutationis, tempore mulier, ſententiam [illegible] tiā dixit ad eum: Qui heri quaſi ſeruum [illegible] lens & ſeditioſus Tyrannus ac impudens [illegible] homo, Deum deputo, & pridem cum eſſem orphana, [illegible] ac dein ſuper ſolium cùm eſſem indigna [illegible] rè depoſitionis mihimet applico, & peccatis meis [illegible] Ita autem, ac modis omnibus ſit nomen Domini benedictum. [illegible] modum promotionis tuæ Deo reddo. Veruntamen [illegible] trate ſuper dignitate quæ nunc [illegible] rabam, quas veras fuiſſe rerum finis [illegible] facilè mihi erat te interficere [illegible] modo tibi parcendo, multos mihi [illegible] ſunt dans, per quem Reges regnant, & potentes [illegible] Sed & nunc cùm ſic pius, & ab ipſo [illegible] parcere inſtructus, & concede mihi [illegible] ſtructam in refocillationem incomparabilis [illegible] le: Si hoc vis fieri tibi, iura mihi per [illegible] abſconſuram te quicquam ex theſauris Imperij, & [illegible] ſtulationes tuas, & omnem placationem faciam. Quæ [illegible] pretioſa & viuifica ligna, quia non [illegible] quod & fecit. Verum ille conſequenter quod [illegible] exilio relegauit eam ad Principem inſulam in [illegible] ipſa ædificauerat. Hæc cùm adhuc eſſent in [illegible]*

qua agebantur, aſpicerent. Anno ab Incarnatione Domini DCC. XCI*I* ſecundùm Græcorum ſupputationem.

TATVR IN EXI-LIVM. V. *Nicephorus verax cùm rerum Imperio potitus eſſet, nec ſaltem paruum valuit hypocriſim tegere, ſed quaſi receſſurus iuſtitiam, nequam in Magnaura & iniuſtum fore conſtituit iudicium. Intentio namque Tyranno inerat, vt res ipſa oſtenderant, non pauperibus iura tribuendi: ſed per hoc omnes qui magni erant, inhonorandi & captinandi, & ad ſe, quæ cunctorum erant, transferendi. Videns autem aduerſus ſe omnes contriſtatos, & pauens, ne fortè memores Irenæ beneficiorum adſciſcerent eam iterum in Imperium. Nouembre menſe, hieme nimium graui imminente, non eſt ipſius miſertus immiſericors ille, ſed exilio deportari præcepit in Inſulam Lesbum, & cautiſſimè cuſtodiri, quin & à nemine conueniri.* hactenùs de rebus Nicephori anni huius Theophanes.

LEGATI A CARO-LO MISSI AD IRE-NEM RE-DEVNT CVM PA-CE. Qui autem miſſi fuerant Legati à Carolo Magno Imperatore ad Irenem Auguſtam, acceptis à Nicephoro nouo Imperatore litteris pacis, ad Carolum Magnum reuerſi ſunt vnà cum Legatis Imperatoris anno ſequenti. De his autem hæc Ado: *Irenâ ab Imperio depoſitâ, Nicephorus Imper. Conſtantinopoli creatur, qui Legatos ſuos vnà cum Legatis Imperatoris Caroli remiſit. Nam Imp. Carolus Ieſſe Epiſcopum Ambianenſem & Elingaudum Comitem Conſtantinopolim direxerat. Susceperunt autem Legati Nicephori Imperatoris epiſtolam inſcriptam de fœdere pacis, ſicque tali pacto Conſtantinopoli reuerſi ſunt.* hæc Ado, & alij anno ſequenti de eorum reditu.

VI. NICEPHO-RVS OB MVLTAS PARTE IMPIVS. Quod pertinet ad eiuſdem Nicepori fidem: Catholicus licèt haberetur, tamen ter impius ſemper apparuit diuerſis ex cauſis; quod ſcilicèt (vt Theophanes auctor eſt) faueret Iconoclaſtis hæreticis; probaret (vt dicetur) Manichæorum hæreſim, & pro ea ſtabilienda Synodum congregarit; quodque ſtuderet Manichæorum incantationibus, quod inſuper vt aduerſarius Euangelij deridebat colentes diuina mandata, quod etiam ſacra cuncta vt profana habebat, quod omnem Eccleſiaſticam immunitatẽ peſſum dedit, iubens Præfectos ſuos, vt Epiſcopis & clericis veluti mancipijs vterentur; quod itidem ſanctas Eccleſias, & ſacra hoſpitalia, omneſque religioſas domos ſub tributo redigeret, diras ab eis exactiones extorquens: hoc enim ſuo Imperij primo anno facere aggreſſus eſt, vt ex Theophane ſenties; poſtremò autẽ (quod cæteris omnibus euidentiùs eius impietatem oſtendit) quod auerſatus eſt Romani Pontificis communionem; adeò vt nec paſſus ſit Nicephorum Catholicum Patriarcham recẽs creatum poſtquam Taraſius obijt, mittere ex more pro communione Catholica litteras ad Romanum Pontificem: id enim nõ niſi poſt Nicephori obitum præſtare Patriarchæ licuit ſub Michaele Imperatore, vt idem Theophanes in eodem Michaele teſtatur. Omittimus autem modò dicere eius impietatem de his quæ ad politicum ſtatum pertinent, quæ omnia ex Theophane rerum inſpectore cognoſces.

VII. CONCI-LIVM AL-TINENSE. Quod ad res Occidentales attinet, hoc anno celebrata reperitur Synodus Altinenſis ab Epiſcopis eius prouinciæ, præſidente ipſi Paulino Patriarchâ Forojulienſi ſiue Aquileienſi, à quo ſcripta extat epiſtola Synodalis ad Carolum Magnum. Cauſa autem huius celebrandæ Synodi fuiſſe videtur immane ſcelus à Duce Venetorum hoc tempore perpetratum, cùm in Gradenſem furens Epiſcopũ, eundem è turri præcipitem dedit. Porrò Paulini ſtudium Carolum Magnum implorantis illud fuiſſe videtur, vt eũ aduerſus Venetos in vltionem tanti ſceleris prouocaret, vt eius oſtendit epiſtola, quæ ſic ſe habet:

*Reg. alij Domino habent. *Catholico, ſemperque inclyto triumphatori domino Carolo, diuinâ coronante clementiâ* Imperatori, Paulinus minimus omnium ſeruorum ſeruus concordi parilique deuotione, cum fratribus & cum conſacerdotibus noſtris roſeo in Chriſto* IESV *cruore æternas multipliciter ſupplici concinamus ſtyliſonâ voce ſalutes.*

CONCIL. ALTINEN-SIS SYNO-DALIS EPIST. *Et ſacra Paternorum canonum valenter incitantibus documentis, & veſtris (vt verum reſonat) mellitis ſalubribus irrorantibus ſyllabis in hac, cui Deo auctore, licèt indignus, indignè famulatu deſeruio, ſede, Concilium habitum Altini fuiſſe, ſub nomine Regis tranquilliſſimis veſtræ ſerenitatis auribus operæpretium duximus humillimis horum, quamuis incultorum apicum, ſuppliciter notulis intimare.* & inferiùs.

De ſacerdotibus autem plagis impoſitis ſemiquè viuis relictis, vel certè diabolico ferueſcente furore, per eius ſatellites interemptis, non meum, ſed veſtræ definitionis erit iudicium: in veſtra itaq; poteſtatis altitudine, in quodam iudiciali libello à ſanctis olim Patribus ſalubriter prælibato legiſſe me recolo reſeruatum. Ob quam igitur cauſam hæc fecerint, veſtris certiùs ſcio omninò non lateſſe, neq; latere ſacris memorijs. Neminem namq; alium arbitrati ſunt ſanctam Eccleſiam de illatis iniurijs, tam potentiſſimè, quàm regali animaduerſione vlciſci, vicariam ab eo viciſſitudinis expetens curam, vt quemadmodum illa eum & in præſenti ſæculo, & inter bella ſpiritualibus non ceſſat coronare triumphis & cœleſti Regno, diuinam implorando clementiam, participem fieri impretatur; ita & ille principalem adeptus potentiam, & ab inimicis eius valenter eam defendere, & de hoſtibus eius vltrici inuectionis ſententia non deſinat vindicare. VIII.

IX. CAROLVS EXCITATVR IN VLTIONEM NECIS SACERDOTVM. *Non igitur dedignetur benignitatis veſtræ excellentia, ſollicitudinis erga eam pro hoc negocio vigilãter gerere curam, rememorantes per omnia ſacri fontis vtero, de quo multò longè feliciùs eſtis renati, fideiq; lactis dulcedine enutriti, quàm priùs materna bene, quamuis vulua generati, carnalibus eſtis vberibus ablactati. Egrediatur quapropter (ſi placet) vna de hac re, per vniuerſam Regni veſtri latè diffuſam monarchiam decretalis ſentẽtiæ vltio, quæ nulla vnquam poſſit inimica veritatis, & aduerſatrix iuſtitiæ, qualibet vrgente refragationis inſtinctu obliuio abolere. Valdè enim huius ſceleris truculenta preſtigia, ob incuriam diſciplinæ per cunctas mundi Eccleſias prænaluere partes. Vnde veſtri eſt ceſura magiſterij reſecanda hæc noxialis morbi modis omnibus peſtis, & potentiſſima dociliq; funditus manu extirpanda; quatenus ſit ſancta Eccleſia, veſtris adiuta præſidijs, libera ab humano ſanguine impolluta, quæ Chriſti eſt pretioſo ſanguine purpurata; quocirca eiuſdẽ retenti feliciter gremio, & in hac vita incolumes, & glorioſi, & æterna beatitudine gaudebundi, ſemper potiamini, & felices; per Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui cum Patre & Spiritu ſancto viuit & regnat Deus in Trinitate perfectâ per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.* hæc ſunt quæ vix elicere potuimus ex Vaticano mendoſiſſimo codice.

X. DVX VENE. IOAN. QVID IN GRADENSEM PATRIARCHAM. Cæterũ quod ſpectat ad ſacerdotes interemptos, prodũt Annales Veneti, Ioannem Ducem aduerſus Ioannẽ Gradenſem Patriarcham ira commotum, claſſe comparatâ ingentem patraſſe cędem, ipſumque Patriarcham è celſa turri præcipitem dediſſe: aduerſus iſta adeò nefanda, eius regionis Epiſcopi in vnum coacti litteris ſcriptis auxilium poſtulauère Francorum. Porrò ſequenti anno in locum necati Patriarchæ ſubſtitutus eſt Fortunatus, cui Leo Papa pallium conceſſiſſe reperitur eodem anno Indictione vndecimâ duodecimo Kalendas Aprilis. Sed quæ cauſa præceſſerit, vt Ioannes Epiſcopus Gradenſis, tam immaniter trucidaretur, ſic accipe.

Chriſtophorus homo Græcus Vliuolẽſis Epiſcopus, Ioanne Duce concedente, ac gratiæ Nicephori Imperatoris ea in re ferulente, fuerat conſtitutus. Quia rem cùm iniquo animo ferrent Venetiarum Tribuni, Ioannẽ Gradenſem Patriarcham ne illum conſecraret, orarunt. Itaque Ioannes obſequutus, Chriſtophorum non ſolùm non conſecrauit, ſed etiam à piorum communione ſemouit. Quo facto Ioannes Dux vſque adeò exarſit irâ, vt Mauritio filio Duce aſſumpto claſſem Gradum adduxerit, atque oppido primo aduentu capto, Patriarcham arreptum excelſiſſimâ turri præcipitârit. Ioanne inde mortuo ſuffectus eſt ſtudio Tribunorum Fortunatus, ſanguinis illi coniunctione propinquus. Hic autem ob turbas inter Venetos ciuili bello mutuo inter ſe concertantes abire iuſſus, ad Carolum Magnum in Gallias ſe contulit, in quo ſecuritatis ſuæ diploma eiuſmodi retulit. IOANNI GRADEN SI EPISC. NECATO FORTVNATVS SVBSTITVITVR.

XI. *Concedit Carolus Imp. Auguſtus Fortunato Patriarchæ Gradi, vt ipſe ſacerdotes ſerui & coloni eius in terra ſua, in Iſtria, Romaniola, & Longobardia & vbicunq; quietè degant: vbiq; vt in poſſeſſionibus, quibus rite inueſtitus eſt, nullus Iudex publicus iniuſtè ad cauſas audiendas, præda exigenda, *manſiones, aut paratas faciendas, in iuſtas redhibitiones inquirendas exactitare audeat. Datum Idibus Auguſti.* *manſos

Sed

Sed & hoc anno defunctum eſſe ipſum Paulinum Patriarcham Aquileienſem, habent veteres Annales Franciæ ex Pithœi bibliotheca proditi. Porrò idem (vt dictum eſt) Foroiulienſis Patriarcha idcirco appellatus reperitur, quòd ſedes Aquileienſis Forumiulium eſſet tranſlata, de quo nomine Foroiulienſi, in nuperloco citato hæc legūtur. *Hoc anno Paulinus Patriarcha Foroiulienſis obijt.* ſed de eo ſuperiùs pluribus dictum eſt.

PAVLINVS PATRIARCHA FOROIVLIENSIS OBIT DIEM.

Quod rurſum ad eundem Paulinum ſpectat, in monumentis Aquileienſis Eccleſiæ ipſum dū vixit & poſt mortem miraculis claruiſſe, æquè legitur. Sed ex iiſdem Francorum Annalibus corrigas quæ habentur in eius vita, ipſum diem obiiſſe anno Domini octingenteſimo quarto, & quod legitur in diplomate illo nomine Caroli Imperatoris datum ipſum anno tertio Imperij ipſius, Indictione prima: non enim iſta ſibi cohærent de annis Imperatoris & Indictionis. Porrò meminit [a] eiuſdem Paulini Vualfridus Strabo, cum de hymnis Eccleſiaſticis agit his verbis: *Traditur quidem Paulinum Foroiulienſem Patriarcham ſæpius & maximè in priuatis Miſſis, circa immolationem ſacramentorum hymnos vel ab alijs vel à ſe compoſitos celebraſſe. Ego verò crediderim tantum, tantæq; ſcientiæ virum hoc nec ſine auctoritate, nec ſine rationis ponderatione feciſſe.* hæc Strabo.

[a] Vualfri. Strab. de reb. Eccleſ. c. 25.

Laudatiſſimus planè vir cui cum Albino Flacco huius ſæculi face ſumma familiaritas intercedebat, quod teſtantur plures quæ adhuc extant eiuſdem Albini ad eum epiſtolæ, in quarum vltima hæc ad finem: [b] *Contende meritis eſſe, quod nomine vocaris: clama, ne ceſſes, exalta quaſi tuba vocem tuam. Sit guttur tuum tuba Dei prædica importunè, opportunè. Tu gallus in prædicatione, ſuccinctus in caſtitate. Tu aries in veritate fortiſſimus, cui nullus Regum reſiſtere poterit. Tu lucerna ſuper candelabrum in domo Dei. Tua lingua cœlum claudit & aperit; aperit primum per prædicationis deuotionem.* hæc & alia ad eius Apoſtolatum congruentia. coluit eum Luitgardes, ſiue Liutgardes vxor Caroli Magni, de cuius ad eum munuſculis hæc idem Albinus: [c] *Tertium præſtita mea Liutgarde fœmina religioſa, Deo deuota: Nam illa ſanctitati tuæ duas direxit armillas auri obryzi penſantes XXIV. denarios minus de noua moneta Regis quam libram plenam, vt orares pro ea cum ſacerdotibus tuis, quatenus diuina clementia dies ſuos diſpoſuiſſet in ſalutem animæ ſuæ, & ſanctæ ſuæ exaltationem Eccleſiæ.*

[b] Albin. epiſt. 59. 60. 61. 62. 63 to. 1 Antiq. lect.

[c] Albin. epiſt. 62.

XII. Huius ſi primordia repetes, inuenies, antequàm ad Patriarchatum vocaretur, fuiſſe artis Grammaticæ profeſſorem: quod eiuſdem Caroli diploma ſignificat. Docuiſſe Grammaticam hoc ſæculo etiam homines Eccleſiaſticos tradit Eginhardus in vita Caroli Magni, dum de Caroli eruditione ſcribens hæc inter alia habet: *Artes liberales ſtudioſiſſimè coluit, earumq; doctores plurimum veneratus magnis afficiebat honoribus. In diſcenda Grammatica Petrum Piſanum diaconum ſenē audiuit.* teſtatur Lupus [d] Abbas monaſterij Ferrarienſis huius temporis auctor, ſe didiciſſe Grammaticā ab Aldrico Archiepiſcopo Senonenſi. Affirmat id ipſe in epiſtola prima ad Einardum, quem alij nominant Eginhardum: ait enim de ipſo: *Doctorē Grammaticæ ſortitus ſum, præcepta ab eo artis accepi ſic: Quoniam à Grammatica ad Rhetoricam, & deinceps ordine ad cæteras liberales diſciplinas tranſire, hoc tempore fabula tantum eſt,* &c. ita planè, quod qui ſciret tantū Grammaticam iſto ſæculo rudi, doctiſſimus haberetur. Sed ad Paulinum redeamus. Quantum autem coluerit Carolus ipſum antequàm fieret Patriarcha, adhuc Grammaticis facultatibus operam dantem, eiuſdem Caroli tunc de donatione ipſi facta de nobili villa Laberiana, diploma declarat, quod in eius vita deſcriptū hic reddere, haud fuerit ocioſum. ſic enim ſe habet.

EPISCOPI DOCENTES GRAMMATICAM.

[d] Lup. epiſt. 1.

XIII. *Carolus Dei gratiâ Rex Francorum & Longobardorum & Patricius Romanorum omnibus Epiſcopis, Abbatibus, Ducibus, Comitibus, Caſtaldis vel omnibus fidelibus noſtris præſentibus & futuris. Meritò quidem à nobis ſubleuantur muneribus qui noſtris fideliter obſequijs famulantur. Et ideò ſi petitiones eorum pro quibus noſtras pulſauerint aures ad effectum perducimus, regiam conſuetudinem exercemus, atque illorum animum nobis deſeruiendo prouocamus. Igitur notum ſit omnium veſtrum magnitudini, qualiter cedimus & donamus à nobis viro valdè venerabili Paulino artis Grammaticæ magiſtro, hoc eſt, res quondam & facultates quæ fuerunt Vualdandi filij quondam Mimoni de Laberiano, quæ ad noſtrum deuenerunt palatium pro eo quod in Campo cum Rotcauſo inimico noſtro à noſtris fidelibus fuerit interfectus, id eſt, in Laberiano cum omni integritate & ſoliditate ſua, id eſt, cum terris, domibus, ædificijs, ac* colabus, mancipijs, caſis, maſſaricijs, cum ſeruis & aldionibus, vineis, ſiluis, campis, pratis, paſcuis, aquis, aquarūue decurſibus, mobilibus & immobilibus, omnia & in omnibus quantumcumq; prædictus Vualdandus ibi aut aliubi habere viſus fuit tam ex domo Regum aut Iudicum, ſeu de comparato, aut de quolibet attracto, prædicto Paulino à die præſenti [illegible] atq; cedimus perpetualiter ad poſſidendum, ita vt ab hac die prædictus Paulinus ſuprà ſcriptis de rebus quieto ordine teneat & poſſideat, & quicquid exinde facere voluerit, liberum in omnibus perferatur arbitrium. Præcipientes ergo iubemus, vt nullus quilibet de fidelibus aut ſucceſſoribus noſtris prædicto Paulino de prædictis rebus vllo vnquam tempore inquietare, aut calumniam generare præſumat: ſed omni tempore ex dono largitatis noſtræ ipſas res iure proprietario valeat poſſidere firmiſſimo. Et vt hæc præceptio firmior habeatur, vel noſtris vel futuris temporibus melius ſeruetur, manu propria in æternum decreuimus roborare, & de anulo noſtro inſiſtimus ſigillari. Data XV. Kal. Iulij anno octauo Regni noſtri [illegible] Loreia ciuitate in Dei nomine feliciter.* hoc diploma datum anno Domini ſeptingenteſimo ſeptuageſimo tertio, quo ipſe Carolus aduerſus Deſiderium in Italiam venit, quo numerari contigit octauum annum eius Regni. hæc de his quæ ad Paulinum ſpectant.

DONATIO CAROLI FACTA PAVLINO.

Vt autem dicere pergamus de Carolo, hoc non [illegible] iam plurimum illi debet hoc ſæculum, quod bonas [illegible] ras penitus collapſas reſtituit. Eo namque profundi [illegible] ſæ erant, vt ſi quis nobilioris ingenij vellet addiſcere, magiſtrum non inueniret qui doceret: Carolus Magnus [illegible] rem effecit, vt ſcientiæ obrutæ ignorantia ſurgerent. [illegible] audi Lupum iſta ſcribentem [e] in epiſtola ad Eginhardum ſiue Einardum, qui erat eidem Carolo à ſecretis [illegible] quit, *intercessiſſet inopia præceptorum, & longo ſitu collapſa priorū ſtudia penè interiiſſent. Largiente Domino, mea modò ſatis facere forſan potuiſſem. Siquidem veſtrâ memoria per famoſum Imperatorem Carolum (cui literæ eouſque deferre debent, vt æternitati parent memoriam) cœpta renouari, aliquantulum extulere caput, ſatiſq; conſtitit, veritate ſubnixum prædictum, Honos alit artes, & accenduntur omnes ad ſtudia gloria.* hæc de Carolo adeò de bonis litteris bene merito Lupus. Teſtatur id ipſum Ionas Aurelianenſis Epiſcopus, [illegible] quantum profecerint Germaniæ & Galliæ Eccleſiæ [illegible] narum ſtudio litterarum operâ eiuſdem Caroli Magni, docet his verbis: *Non ſolùm apud Germaniam ſtudium litterarum, & amor ſanctarum ſcripturarum, verumetiam apud [illegible] Galliam eius memorabilis viri ſolertiſſimo ſtudio & feruenti deſiderio actum eſt, vt Domino opem ferente in plurimis [illegible] Eccleſiæ filijs, & liberalium artium apprimè diſciplina, & diuinarum ſcripturarum perfectâ polleret intelligentia.* hæc Ionas in [illegible] dio commentarij ſui aduerſus Claudium Taurinenſem, de quo inferiùs ſuo loco dicturi ſumus. Anſegiſus [illegible] hæc in eamdem ſententiā [f]: *Carolus ſiquidem [illegible] ſingulis monaſterijs & epiſcopijs ſcholas eſſe, [illegible] norum filij Grammaticam, Muſicam, arithmeticam [illegible]* in Concilio [g] Cabilonenſi, de quo inferiùs ſuo loco, [illegible] huiuſmodi Caroli Conſtitutione mentio habetur [illegible] *Oportet etiam, ſicut dominus Imperator Carolus vir ſingularis manſuetudinis, fortitudinis, prudentiæ, iuſtitiæ & temperantiæ [illegible] pit, ſcholas conſtituant, in quibus litteraria ſolertia [illegible] cræ ſcripturæ documenta diſcantur, & tales [illegible] meritò dicatur à Domino: Vos eſtis ſal terræ,* &c. Hinc [illegible] alij Pariſijs tunc ſcholas erigi cœptas, atque [illegible] ſorum Regum præ cæteris in dies magis [illegible] fuiſſe; ſed & conſtitutas eſſe ſcholas litterarum Latinorum & Græcarum in Eccleſia Oſnaburgenſi in Saxonia [illegible] vt ad vſum legationum in Orientem [illegible] erudirentur, conſtat ex priuilegio ab ipſo Carolo [illegible] Eccleſiæ conceſſo, quod inferiùs ſuo loco ponetur.

Cæterum eiuſmodi in docendis & addiſcendis [illegible] ris feruor viguit, vſque dum Carolus vixit: poſt [illegible] verò ipſius, ipſum ſtudium litterarum [illegible] hil, idem qui ſuprà vetus aſſertor rerum ſuarum [illegible]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rum Lupus affirmat, probro nimirùm tunc adſcribi conſueuiſſe ſi quis rei litterariæ operam daret: nam in dicta [a] ad Eginhardum epiſtola ſic ait: *Amor litterarum ab ipſo ferè initio pueritiæ mihi eſt innatus; nec earum, vt nunc à plerisq; vocantur, ſuperſtitioſa ocia, faſtidio ſunt.* & paulò inferiùs de ſuo tempore, nempe ſub Ludouico filio Caroli Imperatoris: *Nunc,* inquit, *oneri ſunt, qui aliquid diſcere affectant, & velut in edito ſitos loco ſtudioſos quoſque imperiti vulgo aſpectantes, ſi quid in eis culpæ deprehenderint, id nō humano vitio, ſed qualitati diſciplinarum aſſignant. Ita dum alij dignam ſapientiæ palmam non capiunt, alij famam verentur indignam, à tam præclaro opere deſtiterunt.* hæc ipſe.

[a] Lup. Fer. in epiſt.

Quibus vides, Lector, quas ſuo tempore Carolus penè extinctas reuocauit bonas litteras, eaſdem cum ipſo fermè defunctas, vel ſaltem languore correptas, ſuo genuino caruiſſe vigore; vt nō mirum ſit, ſi eo tempore, qui doctiores eſſe viderentur, ijdem iuxta Apoſtolum, [b] infirmi & imbecilles extiterint, & dormierint cæco ignorantiæ ſomno, vt non fuerint vllatenus aſſecuti, quæ de ſacris imaginibus Nicænum Oecumenicum Concilium ſtatuiſſet, & Romana Eccleſia comprobaſſet, vt ſuo loco ſuperiùs de ipſis pluribus demonſtratum, & aliâ occaſione iterum dicetur inferiùs in Ludouico.

[b] 1. Cor. 11.

IESV CHRISTI
Annus 803.

LEONIS PAP. III. Annus 8. — CAROLI MAGNI 3. NICEPHORI 2. IMPP.

I. REDEMPTORIS annus octingenteſimus tertius Indictione vndecimâ inchoatur, quo menſe Auguſto moritur in exilio Irene Auguſta ærumnis confecta Nicephori Tyranni ſæuitia. ſed & Bardanes in Oriente fruſtrà ſuſcepit Imperium: extincti ſunt alij complures nobiles eiuſdem Imperatoris ſæuitiâ, de quibus ſcribit Theophanes, qui res geſtas Nicephori huius anni ita recenſet: *Pridie Kalendas Maij mortuus eſt Niceta Triphilius (vt aiunt) à Nicephoro veneno extinctus. Et Nonis Maij feriâ quintâ, cùm Nicephorus ad ſuburbana Chalcedonis exiſſet, equumq; manſuetiſſimum aſcendiſſet, hic ipſum ex Dei prouidentia eijciens, pedem eius contriuit. At verò decimoquarto Kalend. Auguſti feriâ quartâ, horâ primâ, Bardanes Patricius, & Prætor Orientalium qui cognominatus eſt Turcus, appellatus eſt Imperator vltrò ab omnibus ſuis thematibus. Qui multùm renitens vt euaderet illos, minimè valuit, & deſcendens vſque Chryſopolim, & cùm circuiſſet diebus octo, & minimè receptus fuiſſet, rediit vſque Malagina. Qui metuens Deum, & recogitans, ne fortè pro ſe mactatio Chriſtianorum efficeretur, miſit ad Nicephorum, & accepto in ſcriptis propria manu eius, in quo & ſanctiſſimus Taraſius Patriarcha & omnes Patricij ſubſcripſerunt, quod illæſus & indemnis cum omnibus qui cum ipſo erant, foret reſeruandus, ſexto Idus Septembris clam fugiens deſcendit in ciuitatem Bithyniæ, in monaſterium Heraclij, & inuento chelandio quod ab Imperatore fuerat ad hoc miſſum, tonſus eſt, & indutus ſtolâ monaſticâ, & ingreſſus illud, abijt in inſulam quæ dicebatur Prima, in qua ædificauerat monaſterium, opinatus, quod foret veriturus terribile verbum quod dederat ſibi contemptibilis Nicephorus, & in nullo eſſet lædendus. At ille primùm quidem denudat eum ſubſtantiâ eius, & acceptâ occaſione, omnes thematum principes & habitatores quoſdam de regia vrbe captiuauit, exercitum autem priuatâ toga deſeruit.* addit inferiùs de eodem miſero Bardane ab eodē Nicephoro luminibus priuato.

BARDANES ACCLAMATVR IMP.

II. De obitu autem Auguſtæ hæc habet: *Verùm quis ſermo enarrare ſufficit dignè cætera quæ diebus illis ab eo geſta ſunt propter indulgentiam Dei pro commiſſis noſtris? Nonâ verò die, menſe Auguſto vndecimæ Indictionis defuncta eſt Imperatrix Irene Auguſta in exilio, in inſula Leſbo, & tranſlatum eſt corpus eius in inſulam Principis, in monaſterium quod ipſa conſtruxerat.*

IRENES AVGVST. OBITVS.

Eodem anno ſecundo Imperij ſui Nicephorus coronauit filium ſuum Stauratium per Taraſium ſanctiſſimum Patriarcham in ambone maioris Eccleſiæ in Imperatorem, cùm eſſet inutilis modis omnibus ad tantam dignitatem, tam aſpectu, quàm robore & ſenſu. hæc Theophanes, additque menſe Auguſti in prœlio aduerſus Arabes Nicephorum poſteriores tradidiſſe, in diſcrimenque vitæ inductum à ſuis vix ereptum. Sed ad res Occidentales.

III. Hoc anno Legati Caroli Magni qui cum pace à Nicephoro Imperatore dimiſſi fuerunt, vnà cum Legatis ipſius ad Carolum in Germaniam peruenêre, de quibus hæc in vita eiuſdem Imperatoris hoc anno: *Miſſi domni Imperatoris de Conſtantinopoli reuerſi ſunt, & venerunt cum eis Legati Nicephori Imperatoris qui tunc Rempublicam gerebat (nam Irenam poſt aduentum legationis Franciæ depoſuerunt) quorum nomina ſunt Michaël Epiſcopus, Petrus Abbas, Calliſtus Abbas, Candidatus Abbas, qui venerunt in Germaniam ſuper fluuium Sala in loco qui dicitur Sales, & pactum faciendæ pacis in ſcripto ſuſceperunt. & dimiſſi cum epiſtola Imperatoris Romam regreſſi, & in Conſtantinopolim reuerſi ſunt.* hæc ibi.

LEGATI NICEPH. IMP. REDEVNT CVM PACE CONSTANTINOPOLIM

Hoc [c] anno Indictione vndecimâ, decimo Kalendas Aprilis, Leo Papa pallium conceſſit Fortunato Gradenſi Patriarchæ in locum Ioannis ſuffecto, qui occiſus fuerat à Ioanne Duce Venetiarum.

[c] Apud Sigo. de Reg. Ital. li. 4. hoc an. & ſeq.

IESV CHRISTI
Annus 804.

LEONIS PAP. III. Annus 9. — CAROLI MAGNI 4. NICEPHORI 3. IMPP.

I. OCTINGENTESIMVS quartus annus Redemptoris duodecimâ Indictione ſignatur, in cuius fine Leo Romanus Pontifex rurſum in Germaniam ſe contulit ad Carolum Magnum, de cuius aduentu & eius ratione hæc habent Annales Francorum in vita Caroli Magni per ſingulos annos digeſta: *Medio Nouembrio allatum eſt Carolo, Leonem Papam Natalem Domini cum eo celebrare velle vbicumque hoc contingere potuiſſet. Quem ſtatim, miſſo ad S. Mauritium Carolo filio ſuo, honorificè ſuſcipere iuſſit. Ipſe obuiam illi ad Rhemorum ciuitatem profectus eſt, ibiq; ſuſcepit eum. Primò Cariſiacum villam, vbi Natale Domini celebrauit, deinde Aquiſgranum perduxit, & donatum magnis muneribus per Baioariam ire volentem reduci fecit vſq; Rauennam. cauſa aduentus eius hæc erat. Perlatum eſt ad Imperatorem, æſtate præteritâ, Chriſti ſanguinem in Mantua ciuitate fuiſſe repertum. Propter hoc miſit ad Papam, petens vt huius famæ veritatem inquireret. Qui acceptâ occaſione exeundi, primò in Longobardiam quaſi pro inquiſitione iſta profectus eſt, idem ad Imperatorem veniens, manſit cum eo dies octo, reuerſusq; eſt Romam.* hæc ibi, & quidem ſummatim collecta.

LEO PAP. ITERVM VENIT IN GERMANIAM AD CAROL. MAGNVM

Cæterùm quod ad ſanguinem Chriſti pertinet, re modò rectiùs examinata, inuentus eſt & comprobatus ille fuiſſe, qui ex Chriſti corpore fluxit, tempore paſſionis eius, non autem ille, qui Beryti (vt vidimus) ex ſacra Crucifixi imagine fluxerat. de qua veritate extare dicūtur ſacra diplomata Romanorum Pontificum, vt de his non ſit ampliùs dubitandum. ſed ego non vidi.

II. Quod verò ſpectat ad res geſtas à Leone in Germania: prolixior de cunctis narratio habetur in epiſtola S. Ludgeri his verbis: [d] *Idem S. Leo Papa, anno Dominicæ incarnationis octingenteſimo * tertio cum magna ſolemnitate ſuorum Cardinalium, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & prælatorum & primatum ad Imperatorem Carolum in Germaniam veniens, & ab eodem Imperatore Imperialiter cum ſuis ſuſceptus, inter multa pietatis ſuæ opera, inſtantiâ eiuſdem ſereniſſimi Imperatoris & Regis, Aquiſgrani in Palatio dedicauit Eccleſiam perpetuæ Virginis Mariæ, donans eamdem Eccleſiam multis indulgentijs. Deinde humili petitione & inſtantiâ venerabilis patris Gerbaldi Epiſcopi Leodienſis conſecrauit Eccleſias glorioſæ Virginis Mariæ tam in Tungris, quàm in Viſeto. Et in Colonia Agrippina, tam ad ſanctum Martinum, quàm in Capitolio altaria conſecrauit, & multa alia monaſteria & altaria & capellas per Alemanniam & Galliam conſecrauit, vbique multas indulgentias conferendo. Tandem deuota inſtantia glorioſiſſimi Imperatoris Caroli, & venerabilis viri Hildebaldi Archipræſidis Colonienſis, venit à Colonia idem ſan-*

[d] Epiſt. S. Ludg. c. 9. apud Sur. in Suuiber. die 4. Mart. tom. 2.

RES GESTÆ A S. LEONE PAPA IN GERMANIA.

INDVLG. CONCESSÆ A LEONE PAPA.